

KvæglInfo – Juni 2024

Indhold

- **Aktuelt i stalden**
- Fedtprocenten over sommeren (rammer bunden uge 26)
- Prioritér koens vandforsyning
- **Aktuelt fodring**
- Varmedannelse i grovfoderstakke
- **Aktuelt smittebeskyttelse**
- Bluetongue virus
- **ØkologiRådgivning Danmark - græsmail**
- Afgræsser dine malkende køer? Så kan det være du er interesseret i at abonnere på 'Græsmail'
- **God sommer og vagttelefon**
- God sommer
- **Kontakt**
- Kvægrådgivere hos SAGRO

AKTUELT I STALDEN

Fedtprocenten over sommeren (rammer bunden uge 26)

Af SAGRO Kvægrådgiver Mads Nielsen

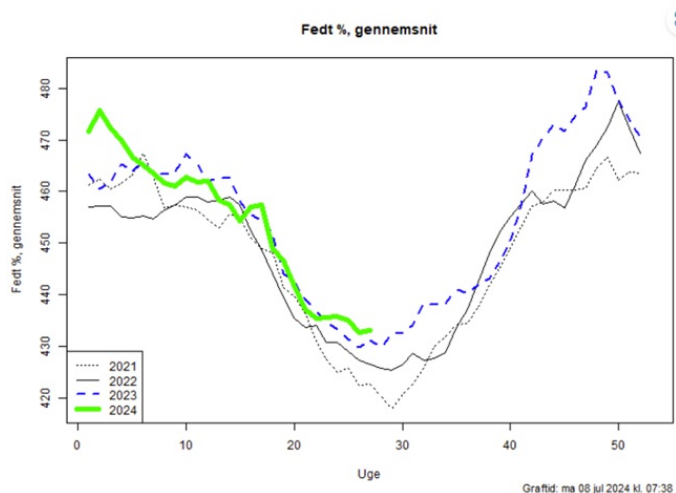
Vi har set flere besætninger, som har været udfordret af lave fedtprocenter som er faldet gradvist siden nytår. De klassiske tiltag som at sikre tyggetid, sænke højt stivelses-niveau, tildele mindre umættet fedt og hæve CAB-værdi har ofte haft ringe påvirkning. Men det er forsat det rigtige at gøre i situationen med ekstremt lave fedtprocenter, hvor fedtprocenten måske endda er lavere end proteinprocenten.

I nedenstående figur vises helt friske data på fedtprocentens udvikling hen over årene. Den grønne kurve viser præcis det samme forløb som de forgangne år, og derfor kan vi formentlig også regne med at vi i denne sommer nu har passeret bunden.

Men vi må fortsat prøve at have en meget robust tilgang til foderrationens sammensætning og hele hygiejnen fra stak til foderbord. Det er vigtigt at lave stabilitet og at kunne sikre at køerne optager mest muligt energi. Hvis der ikke er stabilitet, vil det give større risiko for at køerne rammes af stofskifteproblemer efter en periode med fx høje temperaturer.

I de kommende sommer- og sensommermåneder er følgende punkter vigtige:

- Sikre at køerne har god liggekomfort (ekstra strøelse) så de får maksimal liggetid, hvor de kan tygge drøv.
- Høj standard på vandforsyning og ventilation, så høj stabil foderoptagelse opretholdes.
- Hvis udfordret af fugle (stære) må det ikke gå ud over energikoncentrationen i foderet og køernes lyst til at optage foder.
- Tag ingen chancer med de sidste meter af ensilagestakke, hvor ensilagen ofte er mindre stabilt og ikke er så komprimeret. Få næste foderplan til næste stak klar så overlap/skiftet er gennemtænkt.

Prioritér koens vandforsyning

Af SAGRO Kvægrådgiver Ann Katrine Nielsen

Vi går sommeren i møde, og har allerede oplevet flere dage med høj temperatur og samtidig høj luftfugtighed. Dette betyder derfor også, at køernes risiko for varmestress stiger.

Man siger at en ko cirka skal have et vandoptag der svarer til 3-5 gange dens egen ydelse, dvs. en ko som yder 35 kg EKM skal drikke mellem 105-175 liter vand.

Dette er ikke en selvfølge at opnå, da koens tidsbudget i forvejen er presset. Størstedelen af koens vandoptag ses inden for en til to timer efter endt malkning, og en til to timer efter foderoptag.

Fokuspunkter:

- Kontrollere vandflowet – for hver meter vandkar der er, skal der tilføres 20 liter vand pr. minut.
- Tjek om de rør der fører vand til vandkarrene ikke har nogle indsnævring grundet skidt og forkalkninger – røret må ikke være mindre end 40 mm i diameter.
- Rengør vandstrengen/vandforsyningen til vandkar. Brug f.eks. medicindoseringsudstyr med pereddikesyre. Dette er set med rigtig god effekt, dog OBS på at køerne den første time efter start af udstyr ikke bør drikke vandet, da det er MEGET beskidt.
- For at tjekke den samlede vandforsyning til køerne, kan en mulighed være at sætte et vandur på systemet.

Vandkarrets placering

En ko der drikker, er fra naturens side skabt til at stå med hovedet skråt nedad, og derfor er det også i de danske stalde unaturligt for koen hvis vandkarrene kommer for højt op. De danske anbefalinger ift. vandkarrets placering lyder på at vandkarrets overkant skal placeres 70-90 cm over koens ståsted, for stor race, mens bredden for vandspejlet bør være 60 cm.

Skal det være helt perfekt fra koens side, bør man sænke vandkarrets højde til 50-70 cm for stor race – men det er et kompromis, for man vil også gerne hæve vandkarrene for at undgå forurening med gødning i vandet.

AKTUELT FODRING

Varmedannelse i grovfoderstakke

Af SAGRO Kvægrådgiver Jesper Gejl Kristensen & Bendt Bendtsen

Sidste uges varme har øget risikoen for varmedannelse i grovfoderstakkene.

Derfor kræves der ekstra påpasselighed og fokus, når foderet udtages. Vær opmærksom på kun at udtage den mængde, der skal bruges og ikke løfte op i foderet længere ind i stakken. Er der en halv eller hel skovfuld løst overskydende foder, som lægges foran stakken indtil næste dags fodring, er der stor risiko for varmedannelse. Derfor bør overskydende foder minimeres.

Selvom foderet føles koldt, så tænk over, om det alligevel er lidt mere lunt, end det der er i stakken, da det i værste fald kan "forurene" resten af blandingen og øge hastigheden på varmedannelsen i foderet. I værste fald, vil det gå udover foderoptagelsen og presse køerne yderligere, ift. at de i forvejen lider af varmestress. Sammenfaldet af varmestress og nedgang i foderoptagelsen øger risikoen for coli yverbetændelser og nedgang i mælkeydelsen.

Tiltag, der kan gøres i stakken:

- Åbn ikke mere op for stakken, end der kan bruges indenfor maks. et par dage.
- Lig ekstra vægt på, at plastikken ikke ender bagved snitfladen, for at undgå spredning af varmedannelse ind i stakken.
- Lav en pæn jævn snitflade.
- Kassér dårligt foder.
- Begræns tilførsel af regnvand, da det øger varmedannelse. Lad eventuel plastikken løst dække snitfladen i regnvejr.

Tiltag, der kan gøres i rationen samt på foderbordet:

- Tag vand ud, så rationen er knap så fugtig.
- Del rationen op, og lav to blandinger i stedet for én og fodre ud morgen og aften, for at sikre at foderstrengen er så frisk som muligt.
- Tilsæt tørsyre eller propionsyre.
- Vær OBS på at fuldfoderblander tømmer sig godt, så der ikke står overgemt foder i blanderen.

Har du brug for råd eller vejledning, så kontakt din nærmeste kvægrådgiver.

AKTUELT SMITTEBESKYTTELSE

Bluetongue virus

Af SAGRO Kvæg

Maj 2024

Bluetongue virus

HOLD DET UDE

Vidste du ...

- Bluetongue (BTV) er en sygdom, der kan ramme drøvtyggere som kvæg, får, geder, hjorte samt lamaer og alpaca.
- Sygdommen påvirker dyrenes velfærd og landets mulighed for at eksportere levende dyr.
- Sygdommen smitter ikke mennesker.

Spredning

- Bluetongue spredes af inficerede mitter, og sygdommen er i øjeblikket udbredt flere steder i EU – bl.a. i områder i Tyskland
- Inficerede mitter flyttes med vejr og vind. En spredning til Danmark kan også ske ved import af inficerede dyr.

Husk!

- Bluetongue er en anmeldeligt sygdom, som skal indberettes til Fødevarestyrelsen ved mistanke om smitte. Dette sker gennem kontakt til egen dyrlæge. Hvis du oplever symptomer hos dine dyr, som kan være et tegn på smitte med bluetongue, skal du derfor kontakte din dyrlæge.

Kliniske tegn

- Drøvtyggere, der smittes, kan få forskellige symptomer bl.a.:
- **Kvæg og får:** Feber, sårddannelser i slimhinder, mund, tunge, næse og øjne, øget savlen og næseflåd, hævelse af hoved, halvhed og hos kvæg tydeligt fald i mælkeydelse.
- **Geder:** Ofte uden væsentlige symptomer, men der kan bl.a. ses feber, nedstemthed, tab af ædelyst samt rødme og sår på slimhinder.
- Sygdommen er smertefuld og langvarig, og aflivning af alvorligt syge dyr er ofte den eneste dyrevelfærds-mæssige udvej. Alle smittede dyr kan bidrage til smittespredning, selvom der ses ingen eller milde symptomer.

Hvis dine dyr bliver syge

- Myndighederne yder ikke erstatning for driftstab forbundet med bluetongue, eller hvis du er nødt til at aflive dine dyr pga. sygdommen.

Vaccination

- Forebyggende vaccination mod bluetongue er ikke tilladt i Danmark på nuværende tidspunkt, da Danmark har EU fri status for sygdommen.
- Forebyggende vaccination vil betyde, at landet mister sin EU frie status for bluetongue.

Læs mere om bluetongue

Fødevarestyrelsen

Landbrugsinfo

Dansk Fåreavl og Dansk Gede Union

Landbrug & Fødevarer
Sektor for Kvæg

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

Afgræsser dine malkende køer? Så kan det være du er interesseret i at abonnere på 'Græsmail'

Ugens græsanalyse.

Citat: Græsprøven i denne uge er udtaget ved Vojens kl. 9.30. Analysen viser et lavt proteinindhold og en middel fordøjelighed på godt 79 %.

Prøven er udtaget på en mark, der er taget slæt på 10 dage før der afgræsses. Det er en græsblanding 22.

Der er ikke mange kløver i marken, hvilket også ses på det forholdsvis lave proteinniveau. Køerne henter 4 kg tørstof ved afgræsning. Proteinindholdet i hele rationen er også til den lave side, fordi der var forventet et højere proteinindtag fra afgræsningen.

Foderplanen er nu justeret!

Ovenstående er en bid fra sidste uges græsmail. Her er nyttig information og råd fra rådgivere om, hvad du skal være opmærksom på i græsmarken i den kommende uge.

Hvis du er interesseret i at tegne et abonnement, så kontakt Linda Sølbech Kristensen, ØkologiRådgivning Danmark ApS (tlf.: 76 60 24 61, mail: lkr@oerd.dk)

Ugens græsanalyse:

Dato for græsprøven	10-jun	17-jun	24-jun	27-jun
Lokation	Ovtrup	Kjellerup	Holsted	Vojens
Klippet klokken	9.00	7.30	8.30	9.30
Græsblanding	22	24	22	22
Tørstofpct.	17,9	17,5	16,8	19,1
Aske, g/kg TS	76	95	93	88
Protein, g/kg TS	165	204	211	166
NDF, g/kg TS	422	428	308	402
Sukker, g/kg TS	149	110	116	161
OS, fordøjelighed, pct.	79,7	77,6	82,2	79,3
AAT20, g/kg TS	94,3	90,4	96,5	90,9
PBV20, g/kg TS	17,2	58,7	56,6	22,5
NEL20, g/kg TS	6,43	6,40	6,56	6,38
Kg TS pr. FEN	1,16	1,16	1,13	1,16
Kg foder pr. FEN	6,48	6,64	6,76	6,09

GOD SOMMER OG VAGTTELEFON

God sommer

Af SAGRO Kvæg

SAGRO Kvæg ønsker alle en rigtig god sommer.

Lige inden vi gik på sommerferie, var hele holdet på studietur i Vejen omegnen. Her bød det på to spændende dage med gårdbesøg og et smut til Danish Crown Beef i Holsted. Studieturene er med til at dygtiggøre os som kvægrådgivere og ryste os sammen, som en gruppe med hovedkontor fire forskellige steder i Jylland.

Ring til SAGROs hovednummer 70 21 20 40, hvorfra der omstilles til en ledig kvægrådgiver henover sommeren.

KONTAKT

Kvægrådgivere hos SAGRO

[Klik her](#)